

Tahvil faizlerinde düşüş sürerken küresel risk iştahi pozitif seyrini sürdürüyor

Finansal piyasalarda riskli varlıklara olan talepteki toparlanma dün de devam etti. ABD’de fabrika siparişleri Eylül ayında aylık bazda %2,8 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetti. Euro Bölgesi, Almanya ve Fransa’da Ekim ayı imalat sektörü satın alma yöneticiler endeksi (PMI) nihai verileri ön rakamlara yakın gelirken sektörün daralma bölgesinde kaldığını teyit etti. İngiltere Merkez Bankası (BoE) tahminlere paralel şekilde politika faizini %5,25 seviyesinde sabit tuttu. Avrupa Merkez Bankası (ECB) üyesi Isabel Schnabel enflasyonu %2,0 hedefine ulaştırma konusunda ECB’nin ilave faiz artışı yapması gerekebileceğini belirten açıklamalar yaptı. Tahvil faizlerindeki düşüşün sürmesiyle küresel risk iştahi arttı. ABD 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan düşüşle %4,67’ye gerilerken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 5 baz puan düşüşle %2,71 seviyesine geldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %1,6 yükselirken, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %2,0 değer kazandı. Dolar endeksi %0,7 düşerken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,3 artış kaydetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %2,6 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %1,7 artış yaşandı. Altının ons fiyatı da %0,2 yükseldi.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahi dün pozitif bir seyir izledi. TCMB 2023 IV. Enflasyon Raporunu yayımladı ve enflasyon tahminlerini yukarı yönlü güncelledi. TCMB’nin dün yayımladığı son Para Politikası Kurulu toplantı özetinde enflasyon görünümünde petrol kaynaklı risklere vurgu yapılırken, gerektiği ölçüde sıkılaştırmanın kademeli olarak güçlendirileceği ifade edildi. TCMB dün ayrıca finansal kesim dışındaki firmaların Ağustos ayı döviz pozisyonu verilerini açıkladı. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %1,8 ve %1,6 yükselişle kapattı. Ülke risk primi gerilerken, kısa vadeli tahvil faizleri yükseldi. Öte yandan TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,3 değer kaybetti.

Yeni günde küresel piyasalar dünden kalan eğilimlerle pozitif bir seyir izliyor. Çin’de Caixin hizmet PMI Ekim ayında 50,2’den 50,4’e yükseldi ve genişleme bölgesinde kalmayı sürdürdü. Bugün

Günlük Değişimler

Dolar/TL	28,32	0,0%	BİST 100	7.664	1,8%
TR 2Y	37,41	4 bp	TR 10Y	28,46	18 bp
DX	106,1	-0,7%	MSCI Dünya	2.853	2,0%
Altın (ons, \$)	1.986	0,2%	ABD 10Y	4,67	-6 bp
Brent (varil, \$)	86,9	2,6%	Karbon (ton, €)	78,6	0,1%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,0%
Euro/Dolar	0,5%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,4%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0,3%
Dolar/Brezilya Reali	0,0%
Dolar/Japon Yeni	-0,3%
Dolar/Güney Afrika Randı	-0,5%
Dolar Endeksi	-0,7%
Dolar/Meksika Pesosu	-1,4%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	1,6%
MSCI Avrupa	2,3%
MSCI Kuzey Amerika	2,0%
MSCI Dünya	2,0%
MSCI GOÜ Avrupa	1,7%
MSCI GOÜ	1,6%
MSCI Asya Pasifik	1,6%
MSCI Latin Amerika	1,5%

Günün Önemli Veri ve Geliřmeleri

Ülke	Veri / Geliřme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	TÜFE (aylık değişim)	Ekim	3,93%	4,75%
ABD	Tarım Dışı İstihdam Değişimi (bin kişi)	Ekim	172	336
ABD	İşsizlik Oranı	Ekim	3,8%	3,8%

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

küresel tarafta Almanya Eylül ayı dış ticaret istatistikleri ile ABD Ekim ayı tarım dışı istihdam ve işsizlik rakamları takip edilecek. Yurtiçinde ise TÜİK Ekim ayı enflasyon verilerini yayımlayacak.

İngiltere Merkez Bankası'nın (BoE) politika faizini beklentiler dahilinde %5,25'te sabit bıraktı. Karar 9 üyenin 6'sının bu yöndeki oyu ile alındı. Karar metninde, kısıtlayıcı para politikasının muhtemelen uzun bir süre devam edeceği öngörüldüğü ifade edilirken, BoE'nin 3 üyesinin fiyatlar üzerinde ısrarlı yukarı yönlü baskılar sebebiyle çeyrek puanlık bir faiz artışını daha talep ettiği belirtildi. Öte yandan açıklamada, manşet enflasyonun %2 hedefinin oldukça üzerinde olduğuna işaret edilerek, buna rağmen enflasyonun düşüş eğilimini sürdürerek bu yılın son çeyreğinde %4,7'ye, 2024'in ikinci çeyreğinde de %3,75'e düşmesinin beklendiği kaydedildi. Enflasyondaki düşüşün enerji fiyatlarındaki gerileme, gıda fiyatları ve hizmet sektöründeki düşüşten kaynaklanacağı ifade edilen açıklamada, %2 hedefine 2025'in sonunda ulaşılabileceği dile getirildi. BoE Başkanı Andrew Bailey faiz indirimlerini konuşmak için çok erken olduğunu vurgularken, daha fazla faiz artışı gerekmediğini izlediklerini söyledi.

TCMB 2023 IV. Enflasyon Raporu'nu yayımladı. TCMB Başkanı Hafize Gaye Erkan, bir süredir yüksek ve oynak seyreden enflasyonu kontrol altına almanın uzun ve zorlu bir süreç olacağı bilinciyle enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırmaya devam edeceklerinin altını çizdi. Parasal sıkılaştırma sürecinin etkilerinin zamana yayılacağını ve büyük ölçüde 2024 yılında görüleceğini belirtti. Enflasyonda yükselişe yol açan dışsal şokların etkisinin büyük ölçüde tamamlandığını söylerken, talepteki aşırılığın kademeli olarak ortadan kalktığını ve iç talebin dengelendiğini belirtti. Enflasyon Raporu'nda TCMB, enflasyon tahminlerinde yukarı yönde revize edildi. Daha önce orta noktası %58,0 olan 2023 sonu enflasyon beklentisi %65,0'a çıkarıldı. Söz konusu revizyonun 2,0 yüzde puanının TL cinsi ithalat fiyatlarından, 0,8 yüzde puanının çıktı açığından, 1,3 yüzde puanının gıda fiyatlarından ve son olarak 2,9 yüzde puanının gerçekleşme ile tahmin sapması ve bu sapmanın enflasyon ana eğilimine yansımından geldiği ifade edildi. Bununla birlikte, daha önce %33,0 olan 2024 enflasyon tahmini %36,0'a çıkarılırken, tahmin belirsizlik aralığının üst bandı %42 olarak belirtildi. Gelecek yılın revizyonunda ise yönetilen/yönlendirilen fiyatların 1,5 yüzde puan, TL cinsinden ithal fiyatların 1,8 yüzde puan ve tahminlerden sapmanın 1,4 yüzde puanlık yukarı yönlü etkisi olduğu bilgisine yer verildi. 2024 gıda fiyatlarına ilişkin varsayımların aşağı çekilmesinin 1,0 yüzde puan ve çıktı açığının 0,7 yüzde puan enflasyonu sınırlayıcı etkileri olabileceği belirtildi. Raporu TCMB 2025 yılında ise enflasyonun bir önceki tahmin olan %15'in hafif altında %14'e revize edildi.

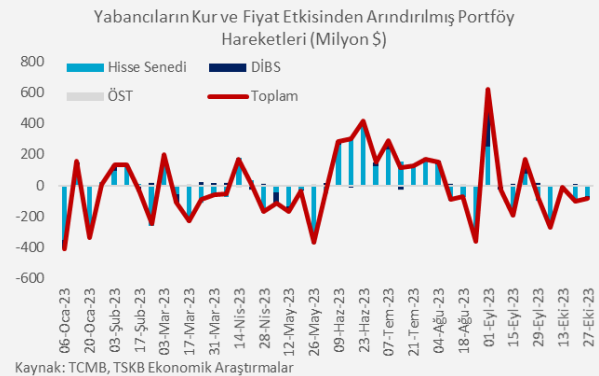
TCMB Ağustos ayı itibarıyla finans dışı kesimin döviz varlık ve yükümlülüklerini açıkladı. Buna göre, bir önceki aya göre reel sektörün döviz cinsi varlıkları 4,7 milyar dolar artarken, döviz cinsi yükümlülüklerinde artış 3,4 milyar dolar oldu. Böylece toplam döviz açık pozisyonu 82,2 milyar dolardan 74,1 milyar dolara geriledi. Kısa vadeli döviz fazla pozisyonu ise 63,8 milyar dolardan 67,8 milyar dolara çıktı.

Ekim'in dördüncü haftasında TCMB rezervlerinde artış gözlemlendi. 27 Ekim'de biten haftada TCMB altın rezervleri haftalık bazda yaklaşık 0,6 milyar dolar artarken, döviz rezervleri yaklaşık 0,2 milyar dolar geriledi. Böylece brüt rezervler 126,6 milyar dolara çıktı.

Yabancıların Türk finansal varlıklarına ilgisi 27 Ekim haftasında negatif seyrini sürdürdü. TCMB'nin fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış verilerine göre, yurtdışı yerleşikler 27 Ekim'de biten haftada 67,9 milyon dolar karşılığı Türk hisse senedi satışı yaparken, devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) portföylerini 10,4 milyon dolar azalttılar. Böylece hafta genelinde yabancılar toplamda 80,8 milyon dolarlık Türk finansal varlık satışı yapmış oldular.

27 Ekim haftasında döviz tevdiat hesapları hafif arttı. TCMB'nin parite etkisinden arındırılmış hesaplamalarına göre, haftalık bazda

yurtiçi yerleşik gerçek kişiler DTH 731 milyon dolar azalırken, tüzel kişiler DTH 872 milyon dolar arttı. Böylece toplam DTH parite

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

etkisinden arındırılmış olarak 141 milyon dolar arttı. Arındırılmamış veriler ise haftalık bazda toplam DTH'nin 238 milyon dolar artarak 208,6 milyar seviyesinde olduğuna işaret ediyor.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) geliştirmekte olan ülkelerin iklim adaptasyonu için senelik 194-366 milyar dolara ihtiyaç duyduğunu açıkladı. Bu mevcut uluslararası adaptasyon finansmanının 10-18 katı olup önceki tahminlerden en az %50 daha yukarıda. UNEP yayımladığı "2023 Adaptasyon Açığı Raporu"nda mevcut iklim eyleminin "ne yazık ki yetersiz" olduğunu vurgularken, mevcut ulusal katkı beyanları ile bu yüzyıl sonuna kadar ısınmanın 2,4-2,6°C seviyesine ulaşmasının beklendiğini açıkladı. Raporunda adaptasyon açığının kapatılması için başlıca yaklaşımlar olarak uluslararası ve iç adaptasyon harcamaları ile özel sektör finansmanının artırılması yer alıyor. Bu yaklaşımı destekleyecek hamleler arasında KOBİ'ler için adaptasyon finansmanının artırılması ve küresel finansman mimarisinin reformu gibi adımlar bulunuyor.

BlackRock'ın çalışmasına göre toplumsal cinsiyet açısından daha dengeli işyerleri emsallerinden daha iyi performans gösteriyor. Dünya çapında 1.250 büyük şirketin değerlendirildiği çalışmaya göre 2013-2022 yılları arasında bu gibi şirketler emsallerine kıyasla aktif karlılığında yıllık 2 yüzde puan (%29) kadar daha iyi performans gösterdi. Çalışmada kadın temsilinin üst düzeylerde daha düşük olduğuna ve bunun şirket performansını olumsuz yönde etkilediğine dikkat çekiliyor. İş yerlerinde daha kadın-dostu bir kültüre yatırım yapmak performansı olumlu etkileyebilir.

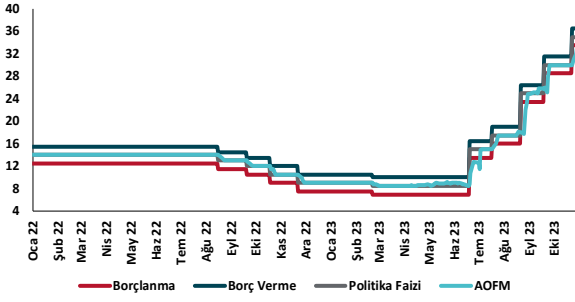
Küresel ısınmayı 1,5°C'de tutma hedefi 2029 yılında aşılabılır. "Nature Climate Change" dergisinde yayımlanan ve Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) raporundaki veriler güncellenerek yapılan çalışma, küresel ısınmayı 1,5°C'de tutma hedefinin 2029'a kadar geri dönülemez şekilde aşılabileceğini belirtiyor. Araştırma, fosil yakıt kullanımının küresel ısınmayı 2 kat daha hızlandırdığını vurgulayarak, küresel ısınmayı %50 olasılık ile 1,5°C'de tutmak için Ocak 2023 itibarıyla 250 gigaton karbon bütçesinin kaldığını tahmin ediyor. Bununla birlikte, küresel ısınmayı %50 olasılık ile 2°C'de tutmak için gereken karbon bütçesi ise 1.200 gigaton olarak öngörülüyor.

Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) 2024 yılında devreye alınacak. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar yaptığı açıklamada, ETS'nin gelecek yıl devreye alınacağını ve sistemin Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. (EPİAŞ) tarafından yürütüleceğini söyledi. Türkiye'nin elektrik ve doğal gaz talebinin 2035'e kadar bugüne kıyasla 1,5 katlık bir artış gerçekleşeceğini öngördüklerini dile getiren Bakan Bayraktar, bu hedef doğrultusunda Türkiye'nin arz güvenliğini de göz önünde bulundurarak daha düşük karbon yoğunluğuna sahip bir üretim şekliyle karşılaşması gerektiğinin altını çizdi. Bakan Bayraktar 2053 hedefi doğrultusunda Türkiye'nin halihazırda %55 düzeyinde olan yenilenebilir enerji kaynaklarının kapasitesinin payının %65'e çıkarmayı hedeflediklerini kaydederken, baz yük ihtiyacını karbon-suz enerji üreten nükleer enerji ile desteklemeyi amaçladıklarını söyledi.

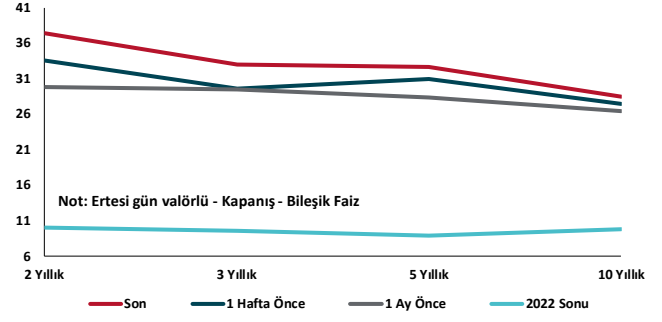
Kalkınma Gündemi

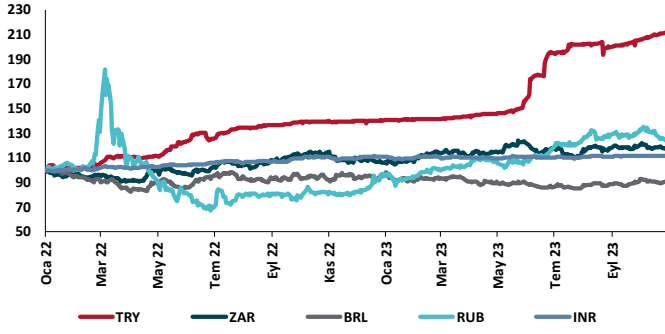
TCMB Faiz Koridoru

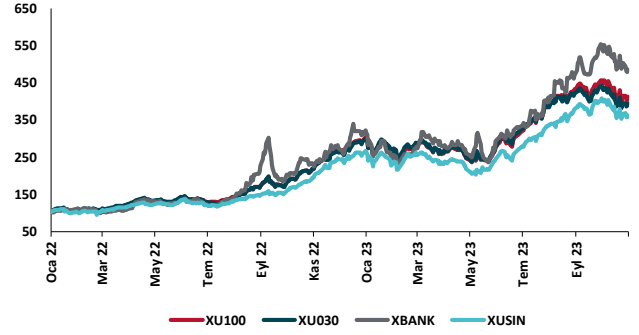
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

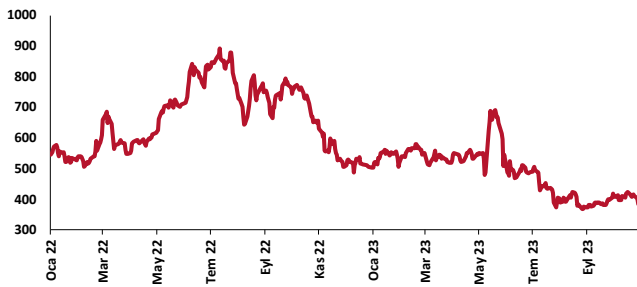
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

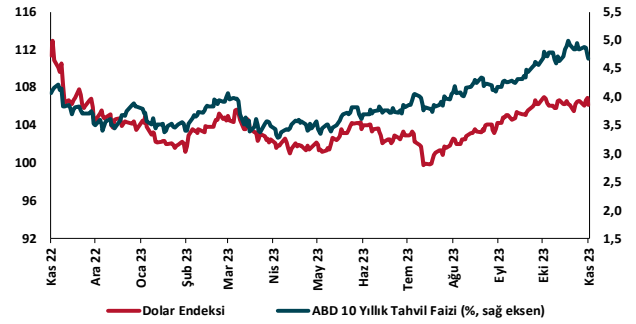
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

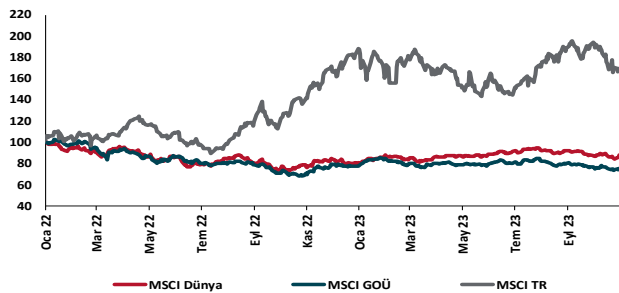
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

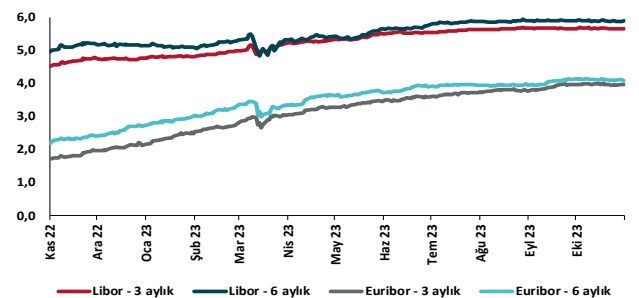
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.